

En Temel İnsani Hak Olan Sağlıktan Tasarruf Yapılamaz!

01.08.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Genelge gerek sağlık açısından gerekse ilaç sektörü açısından büyük sıkıntılara yol açtı ve büyük tepki aldı. Çünkü bu sefer 116 kalem ilacın, "Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesi"nden çıkarıldığı bildirildi.

2006 Yılı Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği (Sıra No:6) 29.04.2006 tarih 26153 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı ve 15.05.2006 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdi. Anlaşılması ve uygulanması açısından oldukça karmaşık olan bu tebliğin ardından sırasıyla 7 ve 8 Sıra No'lu Tebliğler yayımlanarak düzenlemeler yapıldı. Yaşanan karmaşa büyük ölçüde giderilse de yıl boyunca Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından ardı ardına Genelgeler yayımlanmaya ve uygulamaya açıklık getirilmeye devam edilmekle birlikte Tebliğ eki Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesiyle ilgili olarak da sık aralıklarla düzenlemeler yapıldı. Bu süreçte bir gün listeden çıkarılan ilaçların birkaç gün sonra yeniden listeye alındığına tanık olundu. Sürece göz atacak olursak;

Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesi ile ilgili ilk düzenlemeler Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 14.06.2006 tarihinde yürürlüğe giren Genelgesi ile yapıldı. Bu Genelge ile 8 kalem ilaç listeden çıkarılırken 75 kalem ilaç listeye ilave edildi, birçok ilaçta da düzenlemeler yapıldı.

Bundan sonra da aralıklarla Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesi ile ilgili

düzenlemeler yapılmaya devam edildi.

Buraya kadar herhangi bir sıkıntı yaşanmadan uygulamalar, yayımlanan Genelgeler doğrultusunda düzenlense de Geri Ödeme Komisyonu'nun 30.06.2006 tarihli kararı gereğince, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan ve 01.08.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan Genelge gerek sağlık açısından gerekse ilaç sektörü açısından

M. DOMAÇ: İnsanların erişebilecekleri en üst seviyedeki iyilik halini yaşayabilmeleri için en temel insani hak olan sağlıktan ve ilaçtan tasarruf yapılamaz.

büyük sıkıntılara yol açtı ve büyük tepki aldı. Çünkü bu sefer 116 kalem ilacın, "Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesi"nden çıkarıldığı bildirildi.

116 kalemlik listeye bakacak olursak;

Maliyet dezavantajı getirmesi nedeniyle grip tedavisinde kullanılan efervesan soğuk algınlığı ilaçları,

Tıbbi malzeme kapsamında değerlendirilenler de dahil olmak üzere viskosuplementasyon ürünleri,

Obezite tedavisinde kullanılan antiobezite preparatları

İpeka, terpin, gliseril gayakolat (guaifenezin), bromheksin klorür, tuz ekspektoranlar (sodyum iyodür, potasyum iyodür, amonyum asetat, amonyum klorür, sodyum sitrat)), tolu balsamı, ambroksol, poligala, scilla vb. etken maddelerini içeren ekspektoran ilaçlar,

Terapötik dozda olmayan çinko içerikli ilaçlar,

Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılan ancak reçetesiz satılabilen ürünler ile ara ürünlerden ekli listede belirtilenler,

Sadece benzidamin hidroklorür içeren ağız ve boğaz gargara ve spreylere Rekürren aftöz stomatit, Behçet hastalığının oral mukoza lezyonları, Penfigus grubu hastalıkların oral mukoza lezyonları, Eritema multiforme Steven Johnson Sendromu Toksik epidermal nekroliz oral lezyonları, Oral Eroziv Liken Planus, Toksik epidermal nekroliz oral lezyonları, Oral Eroziv Liken Planus, Toksik epidermal nekroliz oral lezyonları, Gingivitis, Glossitis, Kemoterapi, Radyoterapi gibi nedenlere bağlı mukoza endikasyonlarında geri ödenmesi ve bunların dışındaki ağız/boğaz

gargaraları gibi ilaçların tedavi edici etkinliğinin olmaması ve maliyet dezavantajı getirmesi gerekçesiyle listeden çıkarılan ilaçlar arasında olduğunu görebiliriz.

Türk Eczacıları Birliği Başkanı Ecz.Mehmet Domaç, 01.08.2006 tarihi itibarıyla 116 kalem ilacın, Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesi'nden çıkarılması ile ilgili olarak 12.07.2006 tarihinde bir basın açıklaması yaptı. Açıklamada, insanların erişebilecekleri en üst seviyedeki iyilik halini yaşayabilmeleri için en temel insani hak olan sağlıktan ve ilaçtan tasarruf yapılamayacağı vurgulandı.

Maliye Bakanlığı Müsteşarı Sayın Hasan Basri Aktan'a; Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu'na ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı Tuncay Teksöz'e, TEB Başkanı Mehmet Domaç tarafından kaleme alınan 14.07.2006 tarihli yazılar gönderildi. Bu yazılar ile, uygulamanın üretici, ecza deposu ve eczanelerde bulunan, geri ödeme listesinden çıkartılan ilaçların yaklaşık 112 trilyon TL'lik stok maliyetlerinin alandaki kuruluşlara zarar veremeyecek şekilde sonuçlanabilmesi için uygulamanın 1 Ekim 2006'da başlaması; uygulama içeriğinin yeniden değerlendirilmesi ve akılcı ilaç kullanımının sağlanmaması ve rasyonel tedavinin yapılabilmesi talep edildi.

Maliye Bakanlığı, uygulama ile ilgili yapılan başvuruları olumlu biçimde değerlendirmedir. Uygulama maalesef 01.08.2006 tarihinde yürürlüğe girdi.

Uygulamanın yürürlüğe girmesinden kısa bir süre sonra, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, 12.09.2006 tarihinde bir Genelge yayımladı. Bu Genelge ile,

M. DOMAÇ: Bu uygulamada da, daha önceki uygulamalarda da ilgili Kararname gereği Türk Eczacıları Birliği'nden görüş alınması gerekirken Birliğimizden yazılı veya sözlü herhangi bir görüş alınmamıştır.

aralarında bir önceki genelgeyle listeden çıkarılan ve obezite tedavisinde kullanılan orlistat ve sibutramin etken maddelerini içeren ilaçların da yer aldığı 100 kalem ilaç, Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesine eklendi. Ancak bu kez, filgrastim içeren Neupogen isimli müstahzar, liste dışına alınan 35 kalem ilacın içinde yer aldı.

Bunun üzerine TEB Genel Başkanı Ecz. Mehmet DOMAÇ 15.10.2006 tarihinde, Filgrastim (Neupogen) adlı ilacın geri ödeme listesinden çıkarılmasına ilişkin bir basın açıklaması yaptı.

Açıklamada, Kanseri hastaları için hayati öneme sahip olan bu ilaç kullanılmazsa vücudun savunmasız kalacağı ve bunun da hastayı enfeksiyon sebebi ile ölüme karşı karşıya getirebileceği belirtildi. Türk Eczacıları Birliği'nin, bu tür uygulamaların kendi alanında uzmanlaşmış kurumlar ile tartışılarak ve uzlaşarak

M. DOMAÇ: İnsan sağlığının korunması için alınan bu karardan geri dönülmesi beklenmektedir.

hayata geçirilmesinin doğru olacağı görüşünde olduğu, oysa bu uygulamada da, daha önceki uygulamalarda da ilgili Kararname gereği Türk Eczacıları Birliği'nden görüş alınması gerekirken, Birliğimizden yazılı veya sözlü herhangi bir görüş alınmadığı yönündeki eleştirilerimiz sunuldu. Son olarak insan sağlığının korunması için alınan bu karardan geri dönülmesinin beklendiği belirtildi.

Basın açıklamasından kısa bir süre sonra nihayet Maliye Bakanlığı tarafından 30.10.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere bir Genelge yayımlandı ve bu Genelge ile, Neupogen Flakon geri ödeme listesine tekrar alındı.

Maliyet dezavantajının önüne geçilebilmesi ve ilacın rasyonel kullanılmasına yönelik bütün tedbirlerin alınması noktasında herkes hemfikir. Ama insanların sağlığına ciddi zararlar verecek, yaşam kalitesini düşürecek, hatta yaşamını tehlikeye sokacak ve ilacın alımını zorlaştıracak her türlü karardan kaçınılması gerekir. İnce ayrıntılar düşünülmeden, oluşabilecek sonuçlar üzerinde ciddi bir değerlendirme yapılmadan sadece maliyeti düşürmek için alınan kararların, sonrasında daha büyük maddi zararlara yol açması kaçınılmaz bir sonudur. Bu nedenle ilaçlarla ilgili kararlar alınırken mutlaka Üniversitelerden, Türk Eczacıları Birliği'nden vb. alanında uzmanlaşmış kurumlardan görüşler alınmalı ve detaylar üzerinde durulmalıdır. Böylelikle halkın sağlığı güvence altına alınmış olmakla birlikte, eczacıların sık değişen uygulamalar sonucu yaşadıkları maddi ve manevi zararın da önüne geçilmiş olur.